

Роль і важливість професійної підготовки перекладачів у сучасному світі

Онищенко Маріанна Юріївна¹

Опубліковано	Секція	УДК
28.06.2023	Освіта/Педагогіка	378:811

DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8096713>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. Не всі люди володіють іноземними мовами навіть на мінімальному рівні, що в деяких випадках вимагає послуг певних спеціалістів, а саме перекладачів. Метою статті є дослідження важливості професійної підготовки перекладачів та аналіз ключових аспектів цього процесу. Проведено аналіз праць вітчизняних науковців щодо актуальних проблем і шляхів удосконалення процесу підготовки перекладачів. Встановлено, що у сучасному світі перекладацька галузь стикається з новими викликами, до яких майбутній фахівець має бути повністю готовий. У статті проаналізовано різні види перекладу, зокрема усний та письмовий, визначено їх характерні особливості, від яких залежить те, якими навичками має володіти той чи інший перекладач. Було зроблено висновок, що професійна підготовка перекладачів у сучасному світі, де надзвичайно важливим є комунікація та обмін інформацією, є ключовим фактором забезпечення якісного перекладу.

Ключові слова: вимоги до перекладачів, модернізація, професійна підготовка, соціокультурний підхід.

The role and importance of professional training of translators in the modern world

Annotation. In today's world, translation is of great importance and is a necessary skill, because the globalization of international relations, finance, business and the development of the computer and telecommunication world have a significant impact on the languages of all nations. Not all people know foreign languages even at a minimum level, which in some cases requires the services of certain specialists, namely translators. These specialists play an extremely important role in modern society. They are mediators in communication between different peoples, providing them with the possibility of mutual understanding. The purpose of the article was to investigate the importance of professional training of translators and to analyze key aspects of this process, including knowledge of language, culture, terminology, and communication skills. An analysis of the works of domestic scientists regarding current problems and ways to improve the process of training translators was carried out. It was established that in the modern world the translation industry faces new challenges, which include the active use of machine translation, the digitalization of this process and the

¹ старший викладач кафедри європейських і східних мов та перекладу, я, Україна, 49000, Дніпропетровська обл., м. Дніпро, вул. Набережна Січеславська, 18, <https://orcid.org/0009-0008-2662-8118>

emergence of new types of translation, for which the future specialist must be fully prepared, as the effectiveness of his work will depend on this. The article analyzed various types of translation, in particular oral and written, and identified their characteristic features, which determine what skills a particular translator should possess. Modern professional training of translators should be based on a sociocultural approach, which considers the process of formation of translation specialists as a complex of pedagogical conditions aimed at the development of its components. It was concluded that the professional training of translators in today's world, where communication and information exchange are extremely important, is a key factor in ensuring quality translation.

Keywords: requirements for translators, modernization, professional training, socio-cultural approach.

Вступ

Сьогодні, яке характеризується безкінечною різноманітністю, тісно пов'язано із сучасними засобами інформації. У цьому контексті перекладач виступає як посередник, який виконує важливу роль. За таких тенденцій значення перекладу значно зростає, він виступає не лише як засіб комунікації, але й як сприяння економічним, суспільно-політичним, науковим, культурно-естетичним та іншим відносинам між народами.

Професія перекладача вважається однією з найважливіших і незамінних у сучасному корпоративному середовищі. Перекладач часто виступає в ролі необхідного інструменту, що допомагає забезпечити максимальну ефективність бізнес-перемовин. Підготовка перекладачів у закладах вищої освіти України на сьогодні демонструє динамічний розвиток. Збільшення обсягу та розширення вимог до професії перекладача призвели до значних змін на ринку відповідних послуг. Уявлення про перекладацьку діяльність на сьогоднішній день все більше переглядаються та змінюються, а професійна модель перекладача стає складнішою, внаслідок чого виникає необхідність модернізації самого процесу підготовки майбутніх перекладачів.

Зміни, які відбуваються в галузі перекладознавства та на ринку перекладацьких послуг, призводять до появи нових форм перекладу, які відрізняються від традиційних підходів і ставлять перед перекладачем нові вимоги та виклики. Сучасний перекладач не може ігнорувати останні зміни у своїй професійній сфері й повинен бути більше проінформований про культурний контекст мови, яку перекладає. Тому роль професійної підготовки перекладачів є надзвичайно актуальним питанням сьогодні.

Аналіз наукових праць засвідчив, що питанню професійної підготовки перекладачів присвячена велика кількість робіт вітчизняних і зарубіжних науковців. Так, Л. Олексієнко зазначила, що активний розвиток ринку перекладацьких послуг потребує термінового вирішення питань щодо програми підготовки перекладачів. Одним із шляхів удосконалення професійної підготовки перекладачів в Україні авторка вважає збільшення освітніх програм, що спрямовані на підготовку перекладачів [7].

В. Приходько та інші автори розглянули переклад, у контексті його письмового виду, як широкий діалогічний процес між автором та читачем за посередництва перекладача. Перекладач знаходиться у стані постійного вибору, прийняття рішень, від яких залежить, чи буде досягнуто головну мету міжкультурного діалогу, тобто взаєморозуміння усіх його комунікантів [10].

Л. Крайняк та О. Дуда присвятили свою статтю проблемі удосконалення якості вітчизняної вищої освіти, а саме питанню подолання розриву між освітнім процесом підготовки майбутніх перекладачів та їхньою майбутньою діяльністю. Вони також виокремили комплекс педагогічних умов, що формують готовність здобувачів освіти до професійної діяльності, базуючись на соціокультурному підході [6].

Г. Притиченко провела аналіз сучасних тенденцій у перекладознавстві, нових видів перекладу на ринку перекладацьких послуг та особливостей роботи перекладача із урахуванням змін у світі. У зв'язку з розширенням міжнародних ринків і появою нових технологій, різні види перекладу зазнають змін та доповнень, що впливає на умови виконання перекладацької роботи. Для будь-якого напрямку перекладу необхідно, щоб фахівець не лише володів мовою та був ознайомлений з матеріалом, а й враховував культурні, релігійні та діалектні особливості цільової аудиторії, для якої призначений вихідний текст [9].

В. Ігнатенко розглянула проблеми підготовки перекладачів у закладах вищої освіти в умовах сьогодення і зробила висновок, що сучасна ситуація вказує на потребу у включенні анотативного та реферативного видів письмового перекладу науково-технічних текстів до змісту навчання перекладачів відповідно до соціального замовлення [5].

Натомість І. Западинська у роботі висвітлила актуальні проблеми підготовки перекладачів в Україні у контексті синхронного перекладу, а також наголосила на важливості цієї професії в умовах євроінтеграції. Це свідчить про те, що переклад – складний процес міжмовного посередництва, який потребує досконалої професійної підготовки. Проте в Україні не вистачає теоретичних і методичних розробок у сфері підготовки синхронних перекладачів, що призводить до значних недоліків у системі, зокрема до недостатнього рівня професійної компетентності [3].

Роль перекладача у сучасному світі також аналізувала А. Бовт. У своєму дослідженні вона зазначила, що переклад є важливим елементом у побудові міжкультурного спілкування, заснованого на взаєморозумінні, конструктивному діалозі, взаємодопомозі та обміні культурними й науковими досягненнями. Роль перекладачів виходить далеко за межі комунікативної функції, оскільки від їхнього рівня знання культурних особливостей мовних спільнот безпосередньо залежить успіх міжкультурного діалогу. Перекладач має можливість виступати як посередник у трансляції культури миру чи ситуації війни. Це вимагає від нього не лише механічного перекладу повідомлення з однієї мови на іншу, а й розуміння того, як передати це повідомлення так, щоби не завдати шкоди результатам діалогу. Саме перекладач може сприяти досягненню взаєморозуміння та загальному благополуччю всіх людей, змінюючи культурні бар'єри на культурні мости [1].

Важливим аспектом у підготовці будь-якого сучасного фахівця є відповідність вимогам сьогодення, зокрема в умовах активного поширення медіаінформації. В. Дьоміна у своїй праці зазначила, що залучення здобувачів освіти до медіакультури відіграє важливу роль у контексті підготовки майбутніх фахівців до взаємодії зі складним інформаційним світом. Медіаграмотність перекладача передбачає поінформованість у питаннях медійних трактувань різного типу проблем розвитку сучасного суспільства, знання впливу контактів з медіа на життя людини, відслідковування тенденцій у медійному світі. Підготовка майбутніх перекладачів у теоретичному аспекті в контексті медіаосвіти обов'язково охоплює різні аспекти співпраці засобів масової інформації зі світом і суспільством, а також теорії та історії медіакультури. Тобто медіаосвіта відіграє важливу роль у професійній підготовці сучасних перекладачів, оскільки є необхідною складовою процесу досягнення високого професійного рівня [2].

Аналізуючи дослідження щодо процесу підготовки перекладачів та проблем, які виникають, варто зазначити, що це питання потребує подальшого вивчення. Це пов'язано із швидкими змінами у сучасному світі та появою нових впливових факторів.

Мета статті – визначити роль перекладача як професіонала у сучасному середовищі та охарактеризувати основні вимоги до його підготовки.

Результати

У сучасному світі переклад має надзвичайно важливе і незмінне значення. Глобалізація міжнародних відносин, фінансів, бізнесу, а також інновації у сфері комп'ютерів і телекомунікацій суттєво впливають на мови всіх народів світу.

Сучасна ситуація в Україні стимулює активізацію міжнародної співпраці та пошук широкої підтримки від закордонних партнерів, а також встановлення нових партнерських зв'язків. У цьому процесі перекладачі відіграють надзвичайно важливу роль. Окрім перекладу на офіційних зустрічах і самітах на найвищому рівні, перекладачі почали займатися різними видами діяльності, де необхідний високий рівень володіння іноземною мовою. Вже з початку війни вони активно долучилися до інформаційної кампанії, працюючи часто на волонтерських засадах. Завдяки їхній наполегливій роботі, світ отримує більше актуальної і достовірної інформації про події, що відбуваються в Україні [1].

Україна, здійснюючи перехід до ринкових відносин й інтеграцію з Європейською спільнотою, активно бере участь у глобальних процесах, а також збільшує свою присутність у гуманітарних і миротворчих місіях ООН. Культурні та освітні програми обміну, а також розширення ділових контактів, призвели до значного попиту на професійних перекладачів. Сьогодні фахівці з глибокими знаннями іноземних мов і вмінням ефективно спілкуватися ними є надзвичайно важливими.

Перекладач є тією особою, яка інтерпретує мови різних мовних груп. У сучасному світі ця професія визнана однією з найпрестижніших і найпотрібніших, оскільки саме завдяки їй люди різних народів світу можуть бути почутими та зрозумілими у будь-якому куточку світу. Заклади освіти, які готують майбутніх перекладачів, ставлять перед собою мету надати здобувачам освіти глибокі знання та розвинути професійну компетентність, що є необхідною для виконання різного типу завдань на високому рівні. Важливо, щоб майбутні фахівці були спроможні ефективно працювати, швидко адаптуватися до змін у динамічному середовищі та постійно підвищувати свій професійний рівень.

Кожна форма перекладацької діяльності – усна або письмова – має певні особливості та вимагає від перекладача відповідних умінь та навичок, фахових здібностей. Відмінні особливості усного та письмового перекладу наведено на рисунку 1.

Обидва типи перекладу, як письмовий, так і усний, є однаково складними. Відомі навіть випадки, коли здобувачі освіти, які демонструють високі результати у письмовому перекладі, мають труднощі із усним перекладом і навпаки. Ці дві різні форми перекладу потребують різних професійних навичок у майбутніх перекладачів. Вхідні тексти для письмового перекладу зазвичай є складнішими, ніж для усного перекладу, який часто використовується під час дискусій, публічних виступів, інтерв'ю тощо. Тексти з доволі високим рівнем складності – науково-технічні, публіцистичні, художні – у більшості випадків перекладаються письмово.

Перекладач, як транслятор культури, несе відповідальність за збереження й передачу цінностей, норм, традицій та інших аспектів культурного спадку, що сприяє взаєморозумінню між різними культурами, та підтримує мирні відносини. У контексті ролі транслятора культури миру професійна підготовка перекладачів стає надзвичайно важливою. Перекладачі повинні мати глибокі знання мови, культури, літератури та історії народів, здатність адаптувати контекст і передати його культурну специфіку в перекладі [10].

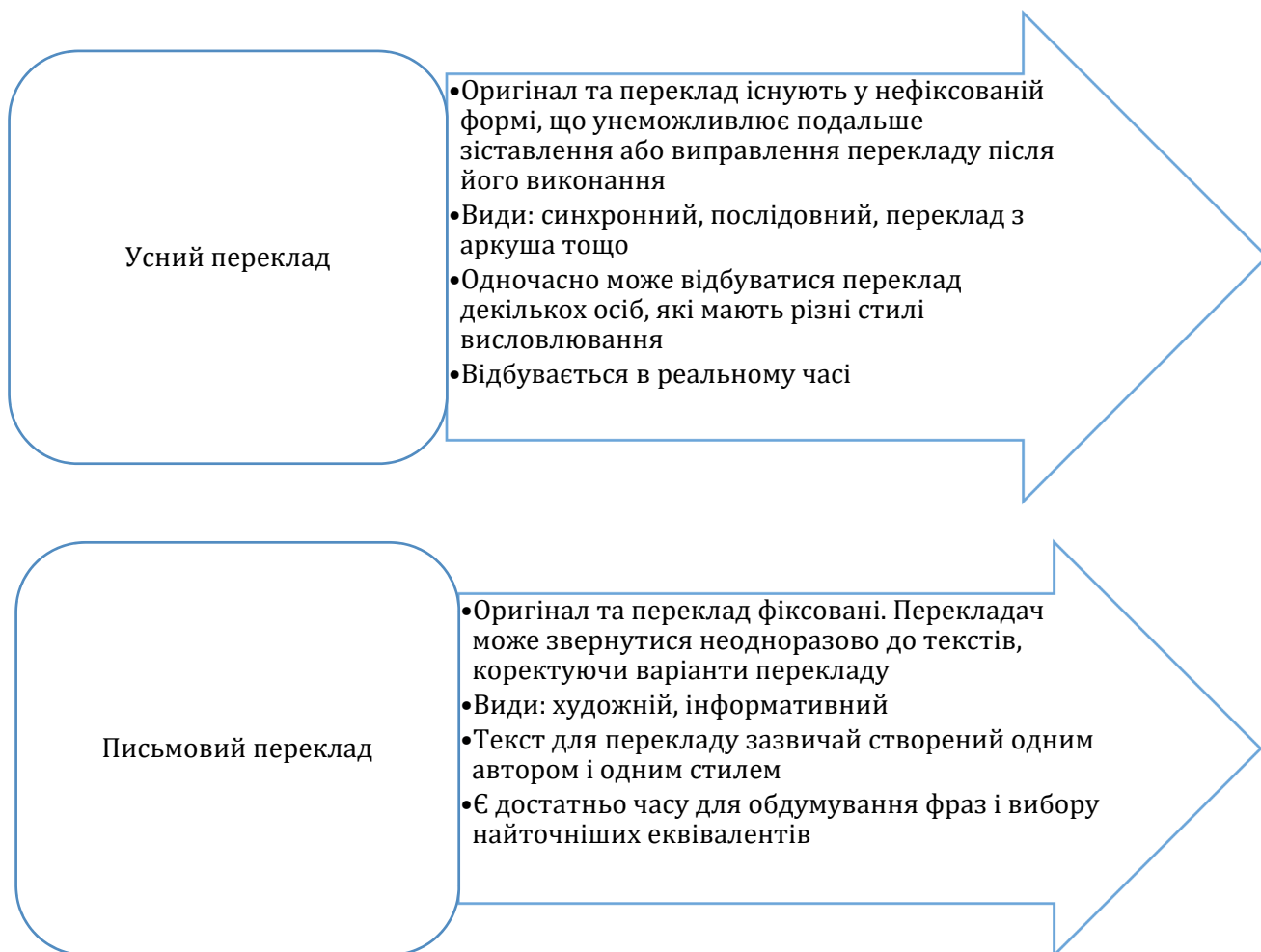

Рис. 1. Основні відмінності між усним і письмовим перекладом

Джерело: [7].

В останні роки з'явилися нові навички та різновиди компетентностей, якими перекладач має володіти. Він стає втіленням проекту з розширеними функціями, спрямованими на передачу ментальної ідентичності націй шляхом перекладу. Сучасний перекладач повинен бути кваліфікованим фахівцем у багатьох галузях і володіти всіма необхідними навичками, що стосуються перекладу, а також уміти виконувати різноманітні ролі, у тому числі й роль локалізатора.

У системі вищої освіти в Україні все ще акцентується увага на підготовці перекладачів для виконання письмового перекладу (translation) і не надається достатньо уваги усному перекладу (interpreting), що не відповідає потребам сучасної роботи перекладача.

Головними вимогами до професійних перекладачів є [8]:

- 1) майстерне володіння іноземною мовою на рівні, наближеному до білінгвізму;
- 2) глибоке розуміння культури народу, що спілкується мовою, яка використовується перекладачем;
- 3) активне володіння основними мовними жанрами і типами тексту рідної та іноземної мови;
- 4) чітка дикція та відсутність дефектів мовлення.

Основним шляхом опанування професії перекладача є перехід від знань до вмінь та від вмінь до навичок. Задля досягнення цієї мети важливо розробляти методику, яка дозволить майбутнім перекладачам на основі теоретичних знань формувати такі навички, які дозволятимуть їх практичне застосування. Це дасть змогу уникнути

розриву між теоретичним і практичним курсами, який часто спостерігається під час підготовки здобувачів освіти.

Професія перекладача передбачає наявність високого рівня соціокультурної компетентності, яка проявляється у дотриманні норм і правил поведінки у складних професійних ситуаціях, де необхідно здійснювати переклад з урахуванням культурного контексту. Соціокультурна компетентність є показником готовності до виконання професійних обов'язків і надає особистісний сенс діяльності, оскільки перекладач вірить у доцільність обраного способу її здійснення. Професійна підготовка майбутніх перекладачів, які здатні адаптувати свою поведінку до правил і норм іншої культури та враховувати культурний і соціальний досвід країни, яку вони вивчають, повинна ґрунтуватися на соціокультурному підході.

Основними шляхами удосконалення процесу підготовки перекладачів можуть бути [7]:

- збільшення кількості освітніх програм підготовки бакалаврського та магістерського рівнів;
- збільшення частки вибіркового дисциплін, що відповідають професійним інтересам фахівця;
- відповідність змісту освітніх програм ринку праці;
- оновлення освітніх програм із залученням фахівців цієї галузі.

Одним із способів покращення якості професійної підготовки перекладачів є впровадження інтегрованого підходу до освітнього процесу, що базується на змістовному та взаємозалежному поєднанні різних навчальних дисциплін. Головна мета такого впровадження – розвиток професійної компетентності здобувачів освіти.

Однією із ключових компетентностей, якою повинні володіти сучасні перекладачі, має бути медіаграмотність, яка передбачає вміння критично оцінювати та аналізувати інформацію з медіаканалів та ефективно вести комунікацію за допомогою медіа. Медіаграмотність сучасного перекладача передбачає:

- поінформованість у питаннях медійних трактувань різних проблем розвитку сучасного суспільства;
- аналіз впливу медіатекстів на поведінку людини, особливо молоді;
- застосування базових концепцій медіаосвіти для проведення аналізу медіатекстів;
- розвиток уважності до змін у медійному середовищі з огляду на появу нових інформаційних технологій [2].

Провідною тенденцією у перекладацькій сфері стає локалізація, що означає відсутність меж між різними картинами світу, максимальну адаптацію до культурного коду мови перекладу та намагання зробити перекладача максимально непомітним у цьому процесі. У сучасній соціально-економічній ситуації, коли виробничі процеси вимагають надзвичайної ефективності відносно часу та витрат, переклад має відповідати вимогам негайності, прозорості та непомітності [3].

До компетентності перекладача варто додавати відповідні м'які навички (soft skills), які дозволять йому працювати в команді над проектом перекладу і виконувати різноманітні організаційні завдання, пов'язані з перекладацькою діяльністю, крім самого процесу перекладу. Важливо володіти вмінням користуватися сучасними технологіями перекладу, такими як машинний переклад і комп'ютерні системи підтримки перекладу (CAT), а також мати уміння локалізувати переклад і застосовувати відповідні стратегії. Це пов'язано із виникненням нових видів перекладу, зокрема:

- аудіовізуального перекладу;
- субтитрування;

- транскреації;
- аудіосприпці [4].

Поява нових видів перекладацької діяльності є наслідком динамічного розвитку ринку перекладу, збільшенням конкуренції та зростанням попиту на переклад текстів різної тематики, зокрема в маркетинговій сфері. Такі зміни спричинені появою нових термінів, понять та розвитку торгівлі. Однак найважливішим фактором, що впливає на зростання ринку перекладацьких послуг, є глобалізація культури та економіки.

У зв'язку з новими викликами, перекладач має бути професійно підготованим за новими підходами (табл. 1).

Таблиця 1

Ключові підходи, що сприяють підвищенню ефективності підготовки перекладачів

Підхід	Характеристика
Ринково орієнтований	Основна ідея цього підходу полягає в тому, що ефективно навчання повинно враховувати потреби роботодавців та вимоги ринку праці. Окрему увагу варто звернути на забезпечення максимальної технологізації освітнього процесу майбутніх перекладачів.
Компетентнісний	Цей підхід призводить до комплексних змін у навчанні майбутніх перекладачів. Раніше пріоритетом було накопичення широкого спектра знань, навичок і вмінь, тоді як зараз основний акцент робиться на формуванні та розвитку ключових компетентностей, таких як білінгвальність, екстралінгвістична компетентність, перекладацькі навички, стратегічне мислення, особистісний розвиток.
Технологічний	Має особливе значення у період активного розвитку різних технологій. Для підвищення конкурентоспроможності майбутніх перекладачів їх підготовку варто проводити із впровадженням великої кількості сучасних перекладацьких технологій – системи автоматизації перекладу, засобів локалізації, системи управління перекладами, системи менеджменту усного перекладу тощо.

Джерело: [8].

Високий рівень сформованості соціокультурної компетентності є необхідним у професії перекладача, оскільки вона визначає норми поведінки у складних професійних ситуаціях, де потрібно здійснювати переклад в контексті взаємодії культур.

Процес якісної підготовки перекладача неможливий без декількох аспектів (рис. 2):

Рис. 2. Аспекти забезпечення якісної підготовки перекладача

Джерело: власна розробка автора.

Програми підготовки майбутніх перекладачів потрібно спрямовувати на розвиток металінгвістичних і метакогнітивних компетентностей. Суттєвим напрямком підготовки також є проведення тренінгів для формування та розвитку комунікативних компетентностей особистості та деяких її аспектів. Для досягнення ефективної підготовки майбутніх перекладачів можна використовувати різні методи і підходи, такі як надання автентичного матеріалу з соціокультурним змістом у проблемній формі, забезпечення діалогічної навчальної діяльності, що базується на ігровому моделюванні ситуацій міжкультурної комунікації з використанням фасилітації. Окрім того, важливо залучати майбутніх фахівців до самостійної комунікативно-пізнавальної діяльності з використанням механізмів педагогічної рефлексії. Такий підхід сприятиме підвищенню ефективності процесу навчання та підготовки перекладачів [9].

Важливо пам'ятати про те, що якісна підготовка перекладачів у сучасному світі неможлива без міцної основи рідної мови. Викладання рідної мови та культури, засноване на міжкультурній комунікації, є важливою складовою підготовки перекладача. Це допоможе визначити роль і місце рідної культури у світовій цивілізації та надати розуміння того, що рідна культура, як і будь-яка інша, є невід'ємною складовою культурної спадщини.

Висновки

Унаслідок глобалізації переклад зазнає значних змін. Сучасна ситуація на ринку перекладацьких послуг має певні особливості, які змінюють професійні вимоги до перекладача. Перекладач відіграє важливу роль у розвитку сучасного світу, оскільки межі між країнами та континентами зникають, але мовні бар'єри залишаються. Проте необхідно пам'ятати про важливість збереження національних культурних особливостей. Виникнення нових тенденцій у сфері перекладу вносить певні корективи у діяльність перекладача та відповідно у його професійну підготовку.

Професійна підготовка перекладачів має велике значення, оскільки вона забезпечує їм необхідні знання, навички та компетентності для успішної реалізації своїх завдань. Основним аспектом підготовки висококваліфікованих перекладачів є забезпечення їх комплексом знань, вмінь та навичок професійної компетентності фахівця та ознайомлення зі специфікою перекладацької діяльності у різних галузях. У процесі підготовки перекладача варто звернути увагу на те, що до його компетентностей слід додати певні *soft skills*, які дозволятимуть йому працювати в команді над перекладом як проектом, навички володіння новітніми перекладацькими технологіями, вміння локалізувати переклад. У зв'язку з новими викликами перекладач має бути професійно підготованим за новими підходами, такими як: ринково орієнтований, компетентнісний та технологічний. Обов'язковою умовою для ефективної професійної підготовки перекладача є розуміння процесів, які відбуваються на сучасному ринку послуг цієї галузі.

Навчання перекладачів повинно ґрунтуватися на вивченні рідної мови та культури, зокрема з урахуванням міжкультурної комунікації. Саме це допоможе зрозуміти роль і значення рідної культури в контексті світової цивілізації.

Перспективами подальших досліджень може бути аналіз нових технологічних розробок та їх вплив на підготовку перекладача та його діяльність у сучасному світі.

Список використаних джерел

1. Бовт А. Ю. Роль перекладача як транслятора культури миру. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2022. Т. 1, № 2 (104). С. 28–38. DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2022-104-2-28-38> (дата звернення: 05.06.2023).
2. Дьоміна В. В. Проблема формування медіаграмотності майбутніх перекладачів. *Науковий журнал Хортицької національної академії. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2020. № 1(2). С. 119–126. DOI: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2020-2-12> (дата звернення: 05.06.2023).
3. Западінська І. Г. Доцільність підготовки кваліфікованих перекладачів в Україні в епоху євроінтеграції. *Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи* : зб. статей VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 24–25 листопада 2022 р.). Полтава, 2022. С. 72–75. URL: <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/20318> (дата звернення: 05.06.2023).
4. Ігнатенко В. Д. Особливості навчання майбутніх перекладачів з урахуванням сучасних тенденцій в індустрії перекладу. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 4. С. 16–20. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.4.3> (дата звернення: 05.06.2023).
5. Ігнатенко В. Д. Принципи підготовки фахівців з перекладу в умовах сучасності. *Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти* : матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (БНАУ, 27–28 березня 2020 р.). Біла церква, 2020. С. 10–12. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/4890> (дата звернення: 02.06.2023).
6. Крайняк Л. К., Дуда О. І. Соціокультурний підхід до професійної підготовки студентів – майбутніх перекладачів. *Scientific Journal Virtus*. 2020. № 41. С. 78–80. URL: http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/5_journal41.pdf#page=78 (дата звернення: 02.06.2023).
7. Олексієнко Л. А. Проблеми змісту професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти України та можливі шляхи їх розв'язання. *Вісник КрНУ*

- імені Михайла Остроградського*. 2019. № 3 (116). С. 33–38. DOI: <https://doi.org/10.30929/1995-0519.2019.3.33-38> (дата звернення: 02.06.2023).
8. Ольховська А. С. Ключові підходи до формування фахової компетентності майбутніх перекладачів. *Scientific Collection «InterConf»*. 2023. № 140. С. 265–266. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/2187> (дата звернення: 02.06.2023).
 9. Притиченко Г. Сучасні тенденції у перекладознавстві та їх вплив на роботу перекладача. *Молодий вчений*. 2021. № 12 (100). С. 222–225. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-12-100-45> (дата звернення: 05.06.2023).
 10. Приходько В. Б., Киселюк Н. П., Найдюк О. В. Роль перекладача в міжкультурному діалозі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія» : Серія «Філологія»*. 2020. № 9 (77). С. 64–66. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/2794> (дата звернення: 05.06.2023).